

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЙ З АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У СТУДЕНТІВ

Сьогодні розвиток освітньої та наукової сфери відбувається під впливом низки негативних факторів, зокрема таких як: усвідомлене ігнорування правових норм суспільства, бюрократизація системи державного управління освітньою діяльністю, використання залишкового принципу фінансування освітньої і наукової сфери, деформація процесів інтеграції української системи освіти до світового освітнього простору, поступова втрата суспільного престижу вищої освіти і, відповідно, погіршення позицій вітчизняних закладів вищої освіти на світовому ринку освітніх послуг. У таких умовах кардинально змінюється ставлення студентів до освітнього та наукового процесів, знижується їх мотивація до освоєння теоретичних знань і набуття практичних навичок, формується оманливе враження щодо другорядності інтелектуальних і професійних цінностей у становленні висококваліфікованого спеціаліста. Як наслідок відбувається поширення практики ігнорування студентами певних правил академічної доброчесності.

Важливо зазначити, що наразі на державному рівні приділяється вагома увага визначенню дієвих заходів щодо досягнення високого рівня академічної доброчесності у сфері освітньої та наукової діяльності. Відтак Міністерством освіти і науки України розроблено методичні рекомендації для закладів вищої освіти щодо підтримки принципів академічної доброчесності, які містять настанови з формування відповідних компетенцій у студентів, створення атмосфери академічної доброчесності у викладацькому колективі і підвищення рівня мотивації викладачів до дотримання правил академічної етики, а також визначають види порушень академічної доброчесності і відповідні санкції за недотримання таких правил. Однак, слід зазначити, що дотримання правил академічної доброчесності має відбуватися на добровільних засадах на основі формування відповідних морально-етичних цінностей у всіх учасників освітнього та наукового процесів на всіх рівнях управління цими сферами.

Важливу роль у формуванні компетенцій з академічної доброчесності у студентів відіграє безпосередньо викладач. У цьому розумінні викладач повинен забезпечувати якісне і зрозуміле для кожного студента пояснення щодо змісту та особливостей виконання навчального завдання; надання прикладу вже виконаного завдання з метою мінімізації допущених помилок; формування у студентів навичок щодо оцінки якості і достовірності інформаційних джерел та інформації, яку вони містять; забезпечувати опанування студентами навичок щодо логічного структурування отриманої інформації і акцентування уваги на ключових моментах; створювати умови для розвитку творчих здібностей студентів

виконанням ними індивідуальних творчих завдань, які надають змогу для вираження власної думки та авторської позиції; забезпечувати підвищення рівня їх мотивації до насичення новими знаннями, формування інтелектуальних здібностей студентами і їх самореалізації.

Насамперед досягнення високого рівня академічної доброчесності студентів пов'язано з формуванням таких компетенцій, як: здатність до самостійного та своєчасного виконання навчальних завдань; урахування студентами етичних аспектів освітньої і у подальшому професійної діяльності; ґрунтовне розуміння поняття академічного плагіату і особливостей здійснення цитування інших авторів; здатність до моральної оцінки власної поведінки і усвідомлення необхідності дотримання норм академічної доброчесності; освоєння правил і формувань умінь щодо якісного академічного письма.

Н. Є. Каличева

ВПЛИВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ НА ЯКІСТЬ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Для удосконалення правового механізму надання високого рівня якості освітньому процесу у Законі України «Про освіту», прийнятому у 2017 році, значна увага приділяється питанням академічної доброчесності, що пов'язане з удосконаленням та модернізацією системи освіти в нашій країні.

Відповідно до Закону дотримання принципів академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками сприяє їхньому саморозвитку та вдосконаленню як фахівців і зводить до мінімуму суб'єктивізм при оцінюванні результатів навчання.

Для здобувачів освіти дотримання академічної доброчесності зводиться до добросовісного та самостійного виконання поставлених завдань з метою самовдосконалення та розвитку для здобуття бажаних компетенцій під час навчання.

Головним завданням закладів вищої освіти є підготовка висококваліфікованого фахівця, який буде спроможний задовольнити потреби працедавця. Для досягнення цього необхідно, щоб усі учасники освітнього процесу добросовісно ставилися до своїх обов'язків.

Так, основним завданням викладача є передача відповідних знань та навичок студенту, що б він у процесі навчання набув необхідних компетенцій. І важливе значення в цьому процесі має об'єктивне ставлення викладача до студента, адже всі необхідні знання не можна передавати здобувачу безпосередньо. Тому він має здійснювати самостійну роботу для більш широкого та всебічного дослідження поставленого питання. За таких умов вміння студента мають бути об'єктивно оцінені для внесення